

УДК 632:635.21

Мельник А. Т.¹, науковий співробітник

Кирик М. М.², доктор біол. наук, професор

¹Українська науково-дослідна станція карантину рослин ІЗР НААН,

²Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: allona_melnik@ukr.net

ІНТЕГРОВАНА СИСТЕМА ЗАХОДІВ ЗАХИСТУ НАСАДЖЕНЬ КАРТОПЛІ ПРОТИ АЛЬТЕРНАРІОЗУ

Одним із шкідливих захворювань грибової природи є альтернаріоз (макроспоріоз, суха плямистість), що викликається двома збудниками: *A. solani* (Ell. et Mart) та *A. alternata* (Keissler). З метою обмеження розвитку альтернаріозу в комплексі захисних заходів застосовували хімічні та біологічні препарати фунгіцидної дії. Дослідження провадили на базі дослідних ділянок УкрНДСКР ІЗР НААН упродовж 2015–2017 рр. на сприйнятливому сорті картоплі ‘Серпанок’, та сорті ‘Червона Рута’, що виступає в ролі стійкого.

Аналіз отриманих результатів досліджень, вказує на технічну ефективність (ТЕ) кожного досліджуваного препарату, яка відрізняється залежно від природи діючих речовин, що проявляють різну фунгіцидну активність до грибів роду *Alternaria* spp та групи стиглості сорту. Найвищу ТЕ – 88,1 % має препарат Консенто 450 SC, а найнижчу 67,2 % – Еместо Квантум 273,5 FS, це спостерігалось для сорту ‘Серпанок’. Для сорту ‘Червона Рута’ ці показники становили 92,0 % – Консенто 450 SC та 68,2 % – Еместо Квантум.

Сьогодні можна відмітити зростання тенденції переходу до “есо” – виробництва, що і спонукало нас до вивчення застосування біологічних препаратів. Перед закладкою на зберігання продукції здійснювали обробку біопрепаратами: Планриз (*Pseudomonas fluorescens*, штам AP-33), та Фітодоктор (*Bacillus subtilis*) для зменшення рівня розвитку хвороби та збереження урожаю.

Провадивши дане дослідження, отримали результати, що свідчать про доцільність застосування біологічних препаратів. Розвиток хвороби у сорту ‘Серпанок’, при використанні препарату Фітодоктор складає 68,4 %, у випадку із застосуванням Планриз – 42,1 % (в контролі 79,6 %). Обробка насінневого матеріалу картоплі Фітодоктором сорту ‘Червона Рута’ зменшила розвиток альтернаріозу в 1,5 рази, а обробка Планризом – 1,8 рази.

У подальшому дані препарати застосовували при обприскуванні рослин картоплі. Обробка упродовж вегетаційного періоду дозволить підвищити імунний стан рослинного матеріалу до стресових умов навколишнього середовища. Першу обробку рослин здійснювали на початку цвітіння до появи хвороби на листових пластинках рослин. Друге обприскування рослин провадили при появі перших плям на листках ранніх сортів картоплі.

За результатами досліджень, розвиток хвороби у сорту ‘Серпанок’ при обробці Планризом становив 58,8 %, для сорту ‘Червона Рута’ – 43,2 %, при обробці Фітодоктор розвиток альтернаріозу складав відповідно 65,7 % і 47,2 %. ТЕ використаних препаратів на сортах була в межах 43,2 – 59,1 %.

Найвищу ТЕ (92,0 %) має препарат Консенто 450 SC. Далі в порядку зниження ТЕ розташовуються: Скор 250 ЕС к.с. (81,1 %); Богатир Екстра З.П. (75,4 %) Еместо Квантум (68,2 %); Планриз В.С. (59,1 %); Фітодоктор (22,7 %).

УДК: 637.5:592.752]:632.937(292.485)

Мелюхіна Г. В., здобувач наукового ступеня кандидат наук

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: meluoxina-galina@ukr.net

АГРОЕКОЛОГІЧНА РЕГУЛЯЦІЯ ЧИСЕЛЬНОСТІ КОРИСНОЇ І ШКІДЛИВОЇ ФАУНИ НА ПОСІВАХ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Агроекосистемний рівень захисту рослин, при якому зберігаються біоценологічні механізми регуляції, передбачає проведення заходів, що стабілізують чисельність корисних і шкідливих видів організмів не тільки на посівах с.-г культур, а й в прилеглих до них біотопах.

Збагаченню агроценозів корисними організмами сприяє оптимальна структура розміщення та агротехнічна мозаїчність посівів, організація

різноманітних по набору культур сівозмінів.

Нами в 2014–2017 рр. для залучення корисної ентомофауни на відстані 6 м від пшеничного поля була посіяна смуга фацелії шириною 3 м. Через 4 дні після застосування інсектициду в агроценозах пшениці відзначено повна відсутність корисної фауни. В цей же час на фацелії чисельність імаго сирфід, набідов, імаго і личинок златоглазок, личинок кокцінелід становила 0,31